

Wiadomości Mazurskie

P I S M O C O D Z I E N N E

Nr. 132 (143)

Olsztyn, Środa 12 Czerwca 1946 r.

Rok II

Wspólna praca dla dobra Narodu

oto zadanie, jakie stoi przed nami

Min. St. Matuszewski przemawiał na 1 Zjeździe Woj. PPS w Olsztynie

Na otwarciu obrad 1 Zjazdu Woj. PPS w Olsztynie (sprawozdanie podajemy na str. 2) przemówienie powitalne wygłosił w imieniu Rządu Jedności Narodowej i CKW PPS min. Inf. i Prop. ob. St. Matuszewski.

Przemówienie to podajemy w całości.

Obywatele ziemi Mazurskiej i Warmińskiej! Witam Was w imieniu Rządu Jedności Narodowej, witam Was w dniu Święta Ludowego, który święci dziś cały Naród Polski.

Towarzysze! Obywatele z PPS-u, witam Was, jako pionierów na tej ziemi Warmińsko-Mazurskiej, jako tych, którzy zasiali w tych gruzach ziarno polskości. Witam Was w imieniu Centralnego Komitetu PPS i twierdzą, że praca, którą dotychczas wykonałście, świadczy o tym, że zasady, które głosimy, hasła dobrego Polaka, obywatela były ściśle na każdym kroku wprowadzane w czyn.

Umocnienie naszych granic na ziemiach zachodnich, wzbogacenie tych ziem, podnoszenie kultury i dobro-

bytu, oto są zadania, jakie obywatele tej ziemi Mazursko-Warmińskiej obrali sobie i jakie w zupełności wykonali i wykonują.

Ziemia ta jest w ruinie. Trzeba, aby zostały odbudowane miasta, aby podniesione materialnie zostały wsie, aby zaorane i uprawione zostały wszystkie pola ziemi Warmińsko-Mazurskiej zwłaszcza tu, gdzie jest tyle nędzy i ubóstwa.

Reforma rolna nie wypełnia jeszcze całości zadania odbudowy wsi. Reforma rolna, polegająca na odebraniu ziem właścicielom folwarków i rozdaniu jej, nie jest jeszcze zupełną. Reforma rolna musi być przeprowadzana konsekwentnie. Polega ona na wzbogaceniu tej wsi, podniesieniu kultury przez zakładanie szkół, Wprowadzenie, biorąc pod uwagę stan przedwojenny do r. 1939, szkół obecnie mamy, ściśle mówiąc — nawet więcej, niż przed wojną.

To są fakty niezaprzeczone. My dziś możemy powoływać się na wyniki, jakie osiągnęliśmy w niektórych dziedzinach życia społecznego, gospodarczego i kulturalnego i porównywać je z czasami przedwojennymi.

Prawdą jest, że w niektórych wypadkach wyprzedziliśmy nawet przedwojenne cyfry. To są wyniki wspólnego wysiłku organizacji PPS-u, PPR-u i SL-u. Zadanie swoje spełniliśmy.

Z podniesieniem dobrobytu i kultury wsi, wiąże się ściśle odbudowa miast. Przemysł, który dotychczas służył interesom pewnych warstw — kapitalistów, obecnie oddany jest w ręce robotników i pracuje dla całego Narodu.

W walce o Niepodległość żołnierze nasi, rekrutujący się z zakonspirowanych aktywnych członków PPS, PPR i SL, stali zawsze na stanowisku i podobnie jak dziś razem współpracują, wówczas razem walczyli o tę Niepodległość, niszcząc i gnębiąc wroga.

Dziś oparci o przyjazną Armię

Czerwoną, stoimy na straży granic zachodnich. Ziemie Odzyskane były, są i będą nasze! (oklaski).

Tak jak dawniej my, socjaliści, staliśmy zawsze na wysokości naszego zadania w myśl najgłębszych zasad demokratycznych, również i dziś będziemy walczyć o te zasady. Hasła odbudowy wsi, miast i całego kraju, hasła wspólnej pracy dla dobra całego Narodu — oto zadania i cele, jakie dziś stawiamy sobie i jakie stoją przed nami.

Na zakończenie życzę Wam, Towarzysze, Obywatele, w imieniu Rządu Jedności Narodowej, w imieniu CKW PPS owocnej pracy pod sztandarami PPS-u dla dobra całego Narodu Polskiego (oklaski), jak również życzę Wam w tych obradach Waszego Zjazdu powodzenia i pomyślnych wyników! (oklaski).

REZOLUCJA

1 Woj. Zjazdu PPS w Olsztynie

Pierwszy Zjazd Wojewódzki Polskiej Partii Socjalistycznej obraduje na wyzwolonej przastarej ziemi Mazursko-Warmińskiej, na ziemi, wyzwolonej spod krwawego jarzma prusackiego bagnetem zwycięskich żołnierzy radzieckich i polskich.

Długie wieki składają się na cierpienia ludu tego kraju, gdzie w szumie drzew skarżą się dusze wytopionych Prusów, męczonych Mazurów i Warmiaków, gdzie w łalach jezior widać krew polską, krew, płynącą strugami z mieczów krzyżackich.

Odwieczny wróg nasz mimo teutońskiej buty i pychy został złamany w grunwaldzkim zmaganiu w 1410 roku.

Krzyżactwo przyczajone odżyło i w potwornym hitleryzmie szło pożogą i mordem na kraje słowiańskie, na Ojczyznę naszą, by wytepić nas, aby zniszczyć dzieci nasze i rodziny, aby wykląć nas na wieki z historii i kłamać z bezczelnością germańską, że Polaków, że Słowian na ziemiach od Odry po jeziora Mazurskie nigdy nie było. Ale dzięki ofiarnej walce ludu polskiego, bohaterskiego robotnika i chłopca, Polska zwyciężyła, Polska Sprawiedliwa, Ludowa.

Dziś lud polski ze czcią buduje życie na swych dawnych ziemiach.

Dziś twarda, spracowana dłoń robotnika i chłopca ujęła w swą moc władzę i buduje szczęśliwą przyszłość, dzwigając z ruin miasta, ze spalenisk fabryki i warsztaty.

Lud pracy sam tworzy i buduje!

Lud robotczy nie ogląda się na pomoc i pochwałę kapitalistów i choć nie jedną kłodę rzucą nam pod nogi — odwalimy ją. Choć nieraz potkniemy się — to tym wytrwalej pójdziemy drogą, obraną przez nas, drogą wytyczoną w manifestie lipcowym PKWN.

I niechaj nikt nie śmie odebrać władzy klasie pracującej, bo ciężko się rozczaruje, bo błędów dawnych nie powtórzymy.

Wzywamy zorganizowaną klasę robotniczą do czujności i obrony praw ludu pracującego. Wzywamy polski świat pracy do poparcia i podjęcia wysiłków Rządu Jedności Narodowej, dążących do odbudowy i demokratyzacji Polski.

Zjazd PPS Woj. Mazurskiego wyraża głęboką pewność, że w dniu 30 czerwca 1946 r. naród złoży egzamin ze swej dojrzałości politycznej, odpowiadając trzy razy tak.

Jedność Narodu — to Siła i Wolna POLSKA.

Jedność Narodu — to budowa bloku demokratycznego.

Zwarty front robotniczo-chłopski, oparty o sojusz partii robotniczych PPS i PPR, gwarantuje swobody obywatelskie i praworządność w Państwie.

Zjazd PPS województwa Mazurskiego wyraża uznanie i podziw dla pracy Rządu Jedności Narodowej i wzywa go do dalszej rozbudowy demokracji i pogłębienia reform gospodarczo-społecznych!

Humbert nie traci nadziei

B. król nie uznaje republiki włoskiej

Rzym, 12.6. (PAP). Rząd włoski rozpatruje sprawę różnicy zdań, jaka powstała między b. królem Humbertem a rządem na temat tego, czy Włochy są już oficjalnie republika, czy też nie.

Król stoi na stanowisku nieuznania republiki włoskiej aż do chwili ogłoszenia przez najwyższy trybunał

ostatecznego sprawozdania o referendum.

Król miał zaproponować, aby na razie powołać regenta Włoch. Rząd jednogłośnie odrzucił tę propozycję. Premier de Gasperi uważa, że republika włoska już istnieje.

Wczoraj rząd polecił premierowi de Gasperi sprawowanie funkcji prezydenta. Bezpośrednio po posiedzeniu de Gasperi udał się do króla, aby zakomunikować mu o decyzji rządu.

Bidault premierem?

Paryż, 12.6. (SAP) Na pierwszym zebraniu Zgromadzenia Konstytucyjnego partia postępowych katolików wysunęła obecnego min. spr. zagraniczn. Bidault na swojego kandydata na stanowisko premiera i głowy państwa.

Ostatni transport z Włoch

Rzym, 12.6. (PAP). Z Neapolu odplynął ostatni transport byłych żołnierzy drugiego korpusu, liczący około 1300 szeregowych i oficerów, którzy zadeklarowali się na wyjazd do kraju. Odjeżdżających żegnał szef polskiej misji wojskowej we Włoszech, płk. Sidor.

W Paryżu

o przyszłości Libii

Paryż, 12.6. (SAP) Gusiew, szef delegacji radzieckiej na konferencji zastępców ministrów wielkiej czwórki w Paryżu odrzucił projekt brytyjski, aby komisja złożona z delegatów czterech mocarstw udała się do Libii dla zbadania na miejscu, jakie są życzenia mieszkańców co do przyszłego ustroju.

Rada Bezpieczeństwa odroczone

Nowy Jork, 12.6. (SAP) Posiedzenie Rady Bezpieczeństwa ONZ, na którym miano rozpatrzyć sprawę hiszpańską, zostało przełożone na żądanie W. Brytanii na czwartek.

Pierwszy Woj. Zjazd PPS w Olsztynie

potężna manifestacja polskości Warmii i Mazurów

Referat min. St. Matuszewskiego

Spośród wielu uroczystości, które w czasie Zielonych Świąt odbyły się w Olsztynie, najpotężniejszą niewątpliwie manifestacją był I-szy Wojewódzki Zjazd Delegatów Powiatów Polskiej Partii Socjalistycznej, który obradował w sali Teatru im. Stefana Jaracza.

Scena Teatru przybrana została czerwienią i zielenią sztandarów partyjnych na znak jedności robotniczo-chłopskiej. Po prawej i lewej stronie sceny widniały tablice z nazwiskami najwybitniejszych przywódców polskiego ruchu socjalistycznego: Niedziałkowskiego, Czapińskiego, Barlickiego, Libermana, Dubois, Waryńskiego, Okrzei, Limanowskiego i Daszyńskiego. Z balkonów spływał na widownię gęsty las sztandarów wszystkich terenowych komórek partii.

Po odegraniu przez orkiestrę kolejną hymnu „Czerwony sztandar” Zjazd zagał ob. Cendrowski, w swoim przemówieniu mówiąc m. in.:

— Partia nasza nie od roku interesuje się ziemią Warmii i Mazurów. Już wielki nasz socjalista Bolesław Limanowski przybył na te tereny, wiele czasu poświęcając studiowaniu zagadnienia Mazurów i Warmii. Kończąc swoje przemówienie ob. Cendrowski wznosił okrzyk na cześć Rządu Jedności Narodowej. Orkiestra odegrała hymn państwowy.

Na propozycję ob. Cendrowskiego Zjazd przez aklamację powołał na przewodniczącego wicewojewodę pplk. mg. T. Horala-Krzysztofa, który z kolei zaprosił do prezydium wśród gorących oklasków zebranych, obecnego na sali ministra Informacji i Propagandy ob. St. Matuszewskiego, oraz ob. Cendrowskiego, Stromicha, Kretkowskiego, A. Mroczkowskiego, Swidowskiego, T. Pałuckiego, Dworaka, Stefaniaka, Kalecńskiego, Ekerta, Fiszera, Warecką, St. Wolickiego, Kaszynskiego, Dudzińskiego, Ligockiego i Drozda.

Następnie min. ob. St. Matuszewski w imieniu Rządu Jedności Narodowej i CKW PPS wygłosił przemówienie powitalne, które równocześnie zamieszczamy na str. 1-ej.

Przemówienia powitalne wygłosili również: w imieniu Wojska Polskiego mjr Małecki, w imieniu Woj. Rady Narodowej i Stronn. Ludowego ob. L. Dura, w imieniu PPR ob. R. Kalinowski, oraz w imieniu Stronn. Demokratycznego ob. J. Smoleński (streszczenie tych przemówień powitalnych zamieścimy w numerze jutrzejszym).

Referat
min. Matuszewskiego

Dłuższy referat polityczny wygłosił min. Inf. i Prop. ob. St. Matuszewski. Z referatu tego cytujemy najważniejsze ustępy:

Omówiwszy istotę głosowania ludowego, jego genezę historyczną, usiłowania lewicy polskiej wprowadzenia referendum do Konstytucji z 1921 r., oraz obecną jego rolę w świecie — min. Matuszewski przeszedł z kolei do analizy 3 pytań w głosowaniu ludowym.

Mówca wnikliwie analizuje dlaczego na pierwsze pytanie — czy jesteś za zniesieniem senatu? — odpowiemy „TAK”.

— Na naszą odpowiedź „TAK” składają się dwie przyczyny. Pierwsza — to historyczna. Nasza partia w 1921 r., gdy obradowano nad Konstytucją, wypowiadała się przeciwko wprowadzaniu senatu wraz z całą ówczesną lewicą PSL, Wyzwoleniem, NPR, oraz PSL Piast. Za senatem wypowiedziało się zjednoczenie Ludowo-Narodowe, które samo reprezentowało wówczas połowę głosów, czyli inn. słowy Narodowa Demokracja wraz z mniejszościami narodowymi, wśród których byli i Niemcy.

— Na plenum sejm udrzucono wniosek posła Niedziałkowskiego (PPS) większością zaledwie 6 głosów. Dlatego też fakt historyczny, że cała lewica polska już wówczas głosowała przeciwko wprowadzeniu instytucji senatu, dowodzi konieczności i dzisiejszej aktualności tego zagadnienia.

— Następnie trzeba sobie zadać pytanie, czy senat w ogóle jest potrzebny, czy nie? Przed wojną senat reprezentował interesy pewnej tylko grupy ludzi, a tym samym działał wbrew interesom ogółu.

— W przeszłości, gdy ustępował król czy książę, trzeba było szukać sposobów, aby nie dopuścić ludu do faktycznej władzy. Powoływano więc senat, który składał się z mniej znanych kuzynków i krewnych króla. W tych warunkach senat działał na szkodę ludu, hamując działalność sejm, mającego na względzie dobro ludu.

— Jeśli senat ma być hamulcem — jest niepotrzebny. Jeśli miał natomiast reprezentować wolę ludu — pocóż nam wówczas dwie jednakowe, równorzędne izby? Wystarczy sam sejm. Nie znaczy to jednak, abyśmy nie chcieli mieć fachowych doradców. Tych ludzi prosimy do pracy! Możemy mieć komisje fachowe, do spraw na przykład finansowych, związków zawodowych i tp.

— Na pierwsze więc pytanie odpowiemy „TAK”.

— Stron. Pracy odpowiada „nie”, ale pozostawia wolną rękę swoim członkom. PSL oświadczyło, że na pierwsze pytanie odpowie „nie”. Główną przyczyną tego jest to, że PSL chce mieć sprawdzian, na ile głosów może liczyć. PSL popierane jest przez elementy reakcyjne. Już dziś jednak obserwuje się pewien rozłam w PSL. Grupa tego stronn. wraz z niektórymi członkami AKW PSL wypowiedziała się za zniesieniem senatu i na pierwsze pytanie odpowie „TAK”.

Z kolei min. Matuszewski wnikliwie zanalizował powody, dla których odpowiemy „TAK” na drugie pytanie w głosowaniu ludowym, dotyczące nowych form gospodarczo-społecznych naszego państwa.

Wywody swoje mówca podzielił na 3 zagadnienia: reformy rolnej, upaństwowienia wielkiego i średniego przemysłu i banków, oraz własności prywatnej.

Przeprowadzenie reformy rolnej w najszerszym znaczeniu tego słowa, obejmującym poza przebudową struktury rolnej podniesienie wydajności rolnictwa, odbudowę zniszczonych wojennych, wprowadzenie do wsi urządzeń cywilizacyjnych, podniesienie oświaty, kultury i zdrowotności — wszystko

to zmierza do podniesienia dobrobytu rolnika i jego poziomu życia.

Upaństwowienie przemysłu usuwa szkodliwą ingerencję obcego kapitału, usuwa z produkcji elementy wyzysku pracy i spekulację wolnorynkową, daje wielkie perspektywy rozwoju samej produkcji, zapewnia realną możliwość odbudowy miast i wsi, stwarza korzystne społeczno-gospodarcze warunki, zapewniające światu pracy wolność, dobrobyt i kulturalne warunki bytu.

Omówiwszy ustalony zakres inicjatywy prywatnej i własności prywatnej mówca stwierdza:

— Na drugie pytanie w głosowaniu ludowym również każdy obywatel odpowie „TAK”. Oczywiście obszarnicy, kapitaliści, zwolennicy przedwojennego reżimu odpowiedzą „nie”. Ołbrzymia większość jednak — masa narodu odpowie „TAK”.

— Na trzecie pytanie w sprawie naszych granic zachodnich, opartych na Bałtyku, Odrze i Nisie Łużyckiej, cały naród odpowie „TAK”.

Tu mówca stwierdza polskości Ziemi Odzyskanych, wyliczając dowody historyczne i narodowe, oraz wskazuje na czynniki reakcyjne na Zachodzie, przeciwstawiające się naszym granicom, ujawnia rolę wrogiej propagandy niemieckiej.

W końcu swojego referatu min. Matuszewski zobrazował dążenia reakcyjnego odłamu PSL do powrotu stosunków przedwojennych w Polsce, oświadczył:

Nam trzeba chleba, a nie strajków, nie zatapiania kopalni, w wyniku czego sa bezrobocia. Przypuśćmy, że p. Mikołajczyk doszedłby do władzy. Coby się stało? Wówczas powróciłiby do kraju Arciszewscy, Kwapińscy, Anders, Bór-Komarowski i tp., usiłując realizować cele wstecznictwa. I gdyby któryś taki „Hitler” doszedł w Polsce do władzy — byłoby to nawrótem do nowej wojny, a nowa wojna — to zagłada dla Polski.

— My wiemy, że nie wszyscy są zadowoleni. Rząd nie pochodzi z Olimpu — my wiemy, że jest dużo niezadowolonych. I my zresztą narzekamy. Ale przyznać należy, że osiągnęliśmy dużo lepsze wyniki, niż w 1918 r. W pewnych dziedzinach życia stoimy już znacznie wyżej, niż w 1939 r. — przed wojną.

— Należy najlepszych ludzi wprowadzać do rządu krajem, którzy chcieliby stosować zasady demokratyczne, kierując się dobrem całego narodu.

— Uporządkowanie życia gospodarczego, społecznego i kulturalnego będzie zadaniem Rządu Jedności Narodowej, jako wyraziciela woli ludu!

Po skończonym referacie ministra Matuszewskiego szczerze wypełniona sala teatru długo rozbrzmiewała gorącymi oklaskami.

Następnie Zjazd uchwalił rezolucję, którą zamieszczamy oddzielnie. Odegranie hymnu „Czerwony sztandar” zakończyło pierwszy dzień obrad Zjazdu.

Nowy Komitet PPS

I Zjazd Woj. Polskiej Partii Socjalistycznej w Olsztynie dokonał wyborów nowego Woj. Komitetu PPS, do którego weszli ob. ob.:

Przewodniczący — wicewoj. pplk. mg. Tadeusz Koral-Krzysztof, I wiceprezes — St. Cendrowski, II wiceprezes — Fiszera. I sekretarz — J. Kreczkowski, II sekretarz — Antoni Mroczkowski, III sekretarz — Z. Swiderski, skarbnik — Józef Porycki, członkowie: — Kaleciński, Pałucki, Kaszyński (Morąg),

Ligecki (Susz), Nawrocki (Rastembork), Mruk (Lichbark), Stefaniak, OM TLIR, oraz zastępcy: — Dworak, Dura (Bartoszyce), Grzeszczak (Pisz). Do komisji rewizyjnej powołano ob. ob. — Dudziński, Stromich, Wiesiołowski oraz zastępcy: Perzanowski. St. Chyla (Wartenbork). Do Sądu powołano ob. ob.: Jezewski, Cyrański, Święcicki (Braniewo), Ostrowski, Baran, oraz zastępcy: Skocki (Morąg), H. Arendarski (Biskupiec).

Chłop w sojuszu z robotnikiem

Marszałek Zymierski na uroczystościach w Łodzi

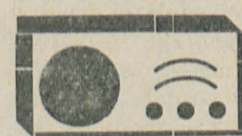
W obchodzie Święta Ludowego w Łodzi wziął udział Marszałek Rola Zymierski, wygłaszając na placu Zwycięstwa do 30 tys. tłumu manifestantów przemówienie, które podajemy w wyjątkach:

»Święto dzisiejsze jest świętem zwycięstwa, bo dokonane zostało w kraju to, o czym wy, chłopcy, od wieków marzyliście. Rząd, jako wyraz woli narodu, oparty jest dzisiaj o wszystkie żywe jego warstwy i wszystkie stronnictwa demokratyczne.

Jeżeli dziś możemy pochłubić się tym osiągnięciem, że zdejmujemy z bark chłopca ciężar świadczeń, to tylko dlatego, że istniał ścisły sojusz między demokratycznymi organizacjami chłopskimi i robotniczymi.

Tylko Polska, oparta o zbratanie stronnictw chłopskich i robotniczych, będzie gwarantką niepodległości i

dobrobytu. W głosowaniu ludowym cały naród zadokumentuje tę swą wolę utrwalenia jedności robotniczo-chłopskiej, utrwalenia zdobyczy demokracji polskiej, głosując trzykrotnie »tak«. (PAP)

**SLUCHAMY
RADIA**
WARSZAWA 1
na fali 395.8 mtr.

Sroda 12 bm. 16.00 pogadanka dla dzieci, 16.10 muzyka francuska, 16.40 „Czytamy Prusa”, 16.55 portrety pisarzy, 17.10 koncert solistów, 17.55 audycja wojskowa, 18.10 reportaż dźwiękowy, 18.25 pogadanka sportowa, 18.30 nauka przy głośniku, 19.00 audycja Chopinowska, 19.30 dziennik, 20.00 koncert Małej Orkiestry, 20.45 fragment powieści, 21.00 audycja dla Polaków zagr., 21.30 skrzynka poszukiwania, 22.00 koncert rozrywkowy, 22.30 muzyka taneczna, 23.00 ostatnie wiadomości, 23.25 program na jutro, 23.55 Hymn.

ORMO trzyma straż

Wczoraj rozpoczęła się odprawa wyszkoleniowa komendantów powiatowych Ochotniczej Rezerwy Milicji Obywatelskiej — ORMO.

Oddziały ORMO, rekrutujące się spośród najszerzych warstw społeczeństwa, pełnią ochotniczą służbę, czuwając nad bezpieczeństwem i ładem w obronie wolności i demokracji. Ofiarą i pełną poświęcenia praca ORMO na najtrudniejszych posterunkach zyskała uznanie całego społeczeństwa.

Kompania ORMO w Olsztynie przeprowadza ćwiczenia dwa razy tygodniowo, we wtorki i piątki, o godz. 18. Zbiórka przy 1 Kom. MO.

Narybek dziennikarski w Olsztynie

Na uroczystości „Godów Wiosennych” przybyła do Olsztyna grupa 30 studentów i słuchaczy Studium Dziennik. - Publicyst. w Łodzi pod kierownictwem dyr. studium prof. Hilarowicza i sekret. studium red. Mrówczyńskiego.

Podczas obiadu, wydanego dla wycieczki prasowej na zamku olsztyńskim, prof. Hilarowicz przedstawił adeptów sztuki dziennikarskiej min. Inf. i Prop. St. Matuszewskiemu.

Dzis wieczorem

Teatr im. St. Jaracza

o godz. 20-ej „Freuda teoria snów” z Lidia Wysocką i Zbyszkiem Sawanem.

Kino „Polonia”

„Nieuchwytny Smith”.

Kino „Mazur”

„U kresu drogi”.

Wycieczka dziennikarzy z całej Polski na ziemi Warmijsko-Mazurskiej

W ciągu ub. świąt w Olsztynie bawiła, zaproszona przez specjalny komitet przyjęcia, liczna wycieczka dziennikarzy z całej niemal Polski.

Dziennikarze zapoznali się wszechstronnie z warunkami życia i odbudowy naszego województwa, zwiedzili Olsztyn oraz szereg innych miejscowości i odbyli wycieczkę terenoznawczą.

W obiedzie, wydanym na cześć prasy polskiej i jej pracowników-dziennikarzy, wziął udział przebywający w naszym mieście min. Informacji i Propagandy ob. St. Matuszewski, wojewoda dr. Z. Robel, wicewojewoda ppłk. mgr. T. Koral, dyr. departamentu prasowo-informacyjnego Min. Inf. i Prop. ob. Baumritter, płk. dypl. Szlaskowski, prezydent miasta ob. T. Pałucki oraz wielu innych przedstawicieli społeczeństwa miejscowego.

Bezpośrednie zetknięcie się dziennikarzy ze społeczeństwem olsztyńskim, zapoznanie się z całokształtem zagadnień naszego terenu, oraz zwiedzenie szeregu charakterystycznych miejscowości i obiektów województwa olsztyńskiego znajdzie niewątpliwie echo na łamach całej niemal

Pod znakiem jedności chłopsko-robotniczej upłynął dzień Święta Ludowego

Świeżością i czystością świecili chodniki i jezdnie Olsztyna po ulewnym deszczu, jaki spadł wczesnym rankiem w pierwszym dniu Zielonych Świąt, w dniu Święta Ludowego.

Po mieście defilowały samochody i wozy drabiniaste, udekorowane zielenią i przepelnione po brzegi dziatwą szkolną.

Posiedzenie W. R. N.

Około godz. 9, w sali konferencyjnej WRN odbyło się pod przewodnictwem prezesa ob. L. Dury, uroczyste posiedzenie radnych. Z obydwu stron stołu prezydyjnego stanęły poczty sztandarowe, nawprost prezydium w hotelu zasiadł przybyły z Warszawy Minister Informacji i Propagandy ob. St. Matuszewski.

Otwierając posiedzenie, ob. L. Dura powitał imieniem Rady obecnego na sali przedstawiciela Rządu i przybyłych gości. Po odczytaniu porządku dziennego ob. przewodniczący odczytał dwie proklamacje, których dosłowne teksty podaliśmy w poprzednim numerze naszego pisma.

Pierwsza z nich jest proklamacją jedności narodowej wszystkich Polaków na ziemi Warm. - Mazurskiej, druga stwierdza jedność chłopsko-robotniczą, „...jedność ludu polskiego w walce o utrwalenie w Polsce demokracji.”

Przed głosowaniem ob. Mergiel wnosi o skreślenie z drugiej proklamacji słów, zawierających zarzut pod adresem „niektórych działaczy PSL” protegowania band reakcyjnych. W głosowaniu pierwsza z dwu wymienionych proklamacji przyjęta została jednogłośnie, druga większością wszystkich głosów przeciwko 1 głosowi samego wnioskodawcy.

Następnie na wniosek Prezydium Rada uchwaliła jednogłośnie dwie rezolucje. Pierwsza z nich zawiera protest przeciwko oderwaniu od woj. olsztyńskiego 7 powiatów, graniczących z województwami gdanskim i

białostockim, i domaga się ponownego ich wcielenia do naszego okręgu.

Druga rezolucja dotyczy zmiany nazwy 15-ej dyw. piechoty na „Mazurską 15 dyw. piechoty”, jako dowód wdzięczności i uznania społeczeństwa za jej udział w pracach nad zagospodarowaniem naszego województwa i zapewnieniem mu bezpieczeństwa.

Obydwie rezolucje przyjęto jednogłośnie.

Msza polowa

Wkrótce po zamknięciu posiedzenia WRN odbyła się przed kościołem Garnizonowym msza polowa, celebrowana przez administratora diecezji warm. mazurskiej ks. T. Benschę w asyście dwu księży z kapituły i ks. kanclerza Kobyleckiego.

Po nabożeństwie orszak delegacji z pocztami sztandarowymi na czele, poprzedzany orkiestrą kolejarzy, ruszył ulicą Nowowiejskiego przez pl. Wolności i ul. Stalina na plac Pułaskiego.

Przemówienia na wiecu

Wiec na placu Pułaskiego otworzył prezes wojew. oddziału Zw. Samopomocy Chłopskiej ob. Burski dłuższym przemówieniem, w którym zaakcentował jedność ludu pracującego wsi i miast, jako warunek nieodzowny utrwalenia zdobyczy chłopów i robotników, będących dziś wspólnie z inteligencją pracującą gospodarzami państwa.

Jedność chłopsko-robotnicza będzie głównym motywem wszystkich dalszych wypowiedzi na placu Pułaskiego.

Nawiązując w dalszym toku swojego przemówienia, do sił wstecznych, których wyrazem są leśne bandy dywersyjne, ob. Burski rzuca następujące zdanie:

— Przecz z tymi, którzy Polski demokratycznej odbudowywać nie chcą! Czas skończyć z nieróbstwem! Niechaj ci, co kryją się po lasach i żyją z grabieży, zrozumieją, że chłop bez konia, który mu zrabowano, zmuszony jest kopać ziemię łopatą, lub ciągnąć pług o własnych siłach. Niech zrozumieją, że tej ziemi, którą posiadł, chłop polski nigdy z rąk nie wypuści i będzie wytrwale pracował przy odbudowie zniszczonych gospodarstw i innych warsztatów pracy.

Mówca kończy swe przemówienie okrzykiem na cześć Święta Ludowego, chłopów, robotników, bratniej przyjaźni chłopsko-robotniczej, Polski Demokratycznej i przedstawicielstwa ludowego — Krajowej Rady Narodowej.

Prezes Woj. Rady Narodowej ob. L. Dura, mówiąc o wielkim Święcie Ludowym, podnosi jego znaczenie, jako manifestacji bratniego sojuszu chłopów i robotników, który musi być pogłębiony w imię jeszcze niezakończonych walki o Polskę Ludową. Jest to walka o olbrzymie wartości moralne i materialne, wydarte obszarnikom i kapitalistom, to walka o sprawiedliwy podział dochodu społecznego, o Polskę ludową i demokratyczną.

W tej walce, mając przeciwko sobie koalicję rodzimego wstecznictwa z reakcją zagraniczną, chłop i robotnik muszą być w jednym szeregu.

Mówca podnosi olbrzymi wkład pracy chłop polskiego w dzieło odbudowy kraju, równie wielki, jak jego ofiarny wysiłek w walce z okupantem.

— Stanęliśmy do pracy nad odbudową zniszczeń, których miarą jest cyfra 390,000 zagród chłopskich, puszczonech z dymem. I oto, gdy wspólnie z robotnikami podjęliśmy ciężar władzy w państwie, nie może być dla nas obojętne, co się dzieje na świecie, zwłaszcza w tej jego części, skąd przysłała do nas zawierucha wojenna. Chłop polski w imię bezpieczeństwa własnej ojczyzny, musi zaprotestować przeciwko nowym próbom reaktywowania potęgi militarnej Niemiec. Skuteczną przeciwwagą grożącemu z tej strony niebezpieczeństwu może stworzyć jedynie ścisła nasza współpraca z państwami słowiańskimi, a przede wszystkim z naszym potężnym sąsiadem, zaprzyjznanym i sojusznikiem Zw. Radzieckim.

Przemówienie swoje mówca kończy stwierdzeniem, że chłop, robotnik i inteligencja pracująca dojrzała do tego, aby być gospodarzami państwa. Po okrzyku mówcy na cześć jedności chłopsko-robotniczej, wolnego suwerennego Państwa Polskiego i Rządu Jedności Narodowej orkiestra kolejowa wykonała hymn państwowy.

Imieniem Zarządu Głównego Samopomocy Chłopskiej ob. S. Przewłoka mówi o poświęceniu chłop polskiego, który w tej wojnie walczył nie tylko o swoje prawa do życia, lecz i o prawa robotników, oraz inteligencji pracującej; walczył o to, aby but najeźdźcy, ani but pański nie dotknął już nigdy ziemi polskiej. Odtąd ziemia polska stała się własnością ludu, który o nią przelewał krew.

W ramach nowego ustroju na samych tylko, Ziemiach Odzyskanych uzyskał lud polski ponad 6 mil. ha ziemi uprawnej.

W okręgu mazurskim w wyniku rozparcelowania wielkiej własności ponemieckiej powstanie około 40,000 pełnorolnych gospodarstw włościan-skich.

Przedstawiciel Wojska, ppłk. Stąpor, stwierdza, że Wojsko Polskie — to lud, chłop, robotnik i inteligent pracujący. Wojsko Polskie nierozdzielnie związane jest z ludem i razem z nim jest budowniczym nowej Polski.

Mówca ostrzega przed niebezpieczeństwem ze strony PSL, w którym zgrupowały się elementy, walczące z Polską demokratyczną i ludową.

Następny z kolei mówca Mazur ze Starej Wsi ob. Chruszczynski, człowiek w starszym wieku, mówił o polskości tej ziemi i wierności ludu miejscowego hasłom demokracji i ludowładztwa.

Ostatni przemawiał ob. Kalinowski z ramienia PPR. Odpierając fałszywe wrogię nam propagandy, mówca stwierdza, że Polska mimo trudności ma zapewniony rozwój. Chłop i robotnik z całych sił pracują, aby zapewnić Polsce rozwój, stanowisko w świecie i dobrobyt ludności. Wiele już zrobiono, wiele jeszcze wysiłków pochłonie dalsza praca. Ale teraz pracujemy z innym niż dawniej uczuciem, świadomi, iż każdy nasz wysiłek służy wyłącznie naszemu dobru. Dopomożemy chłopom w ich żmudnej pracy nad odbudową i zagospodarowaniem wsi.

Okrzykiem na cześć sojuszu robotniczo-chłopskiego i jedności narodowej zakończył swe przemówienie ob. Kalinowski. (El)

Sprawozdanie

z uroczystości regionalnych

„Godów Wiosennych”

w Olsztynie

z braku miejsca podamy w numerze jutrzejszym.

Stefan Jaracz — człowiek-symbol

Odsłonięcie pomnika wielkiego artysty w Olsztynie

W Olsztynie stanął pomnik wielkiego artysty polskiego i demokracji, Stefana Jaracza, dzieło artysty rzeźbiarza Kubickiego, wzniesione z inicjatywy i ofiarnością zespołu naszego teatru na czele z niestrudzonym jego dyrektorem, ob. St. Wolickim.

Uroczyste odsłonięcie pomnika St. Jaracza odbyło się w ub. niedzielę, w pierwszym dniu obrad Woj. Zjazdu PPS, w dniu Święta Ludowego.

Już na długo przed wyznaczoną godziną 13-tą przed gmachem teatru, gdzie równocześnie odbywał się Zjazd PPS, poczęły zbierać się tłumy publiczności. Wszystkie spojrzenia kierowały się na pomnik, osłonięty jeszcze czerwoną materią, otoczony masztami, z których powiewały flagi państwowe oraz czerwone, stwier-

dzające, że Jaracz był wiernym członkiem PPS.

O godz. 13-ej ze schodów teatru schodzą poczty sztandarowe PPS i liczna rzesza uczestników Zjazdu.

Równocześnie wokół pomnika ustawiają się przybyłe delegacje i poczty sztandarowe partii politycznych, związków zaw., organizacji społecznych. Wśród czerwień sztandarów robotniczych zielenią się barwy chłopskie.

Odsłonięcia pomnika w imieniu Rządu dokonał min. Informacji i Propagandy ob. St. Matuszewski:

— Towarzysze! Obywatele! Za chwilę dokonam odsłonięcia pomnika wielkiego artysty, socjalisty i poety ludu, Stefana Jaracza, w dniu Pierwszego Woj. Zjazdu Delegatów PPS. Ma to swoją wymowę. Artyści teatru

polskiego w Olsztynie, oddają Wam ten pomnik, pierwszy na gruzach ziemi warmijsko-mazurskiej. Jest to symbol pracy socjalistycznej — symbol polskości. Odsłaniając ten pomnik zwracam się do dyrekcji miejscowego Teatru im. St. Jaracza o opiekę i troskę serdeczną nad tym pomnikiem. Zwracam się z tym samym apelem również do obywateli miasta Olsztyna.

W imieniu teatru i inicjatorów budowy pomnika przemówił dyr. St. Wolicki, przekazując go miastu. Mówca w zwięzłym skrócie skreślił sylwetkę Stefana Jaracza na tle jego zmagania o upowszechnienie teatru dla mas pracujących, jego osiągnięcia artystycznych i społecznych w założonym przez siebie Teatrze Ateneum i jego niezłomnej działalności w PPS.

Dumą inicjatorów tego pomnika było to, że w ciężkich warunkach pracy w Olsztynie zdołali przeprowadzić wszystkie trudności i doprowadzić dzieło do realizacji.

W mocnych słowach dyr. Wolicki, zwracając się do prezydenta miasta, zaapelował, aby czuano nad tym, iżby olsztyński Teatr im. St. Jaracza zawsze kroczył w myśl społecznych wskazań swojego wielkiego patrona, iżby w teatrze nigdy nie zagnieździło się polityczne i społeczne wstępnictwo, szermujące fałszywymi, obłudnymi frazesami „czystej sztuki“.

Przejmując pomnik w imieniu miasta prezydent ob. T. Pałucki wygłosił krótkie przemówienie, w którym oddał hołd pamięci Jaracza i zapewnił, że miasto troskliwą opieką otoczy pomnik, czuwając nad realizacją ideałów wielkiego artysty-demokraty.

W imieniu PPS gorące przemówienie wygłosił ob. Kretkowski, podnosząc rolę Jaracza, jako bojownika wolności i demokracji w dziedzinie sztuki scenicznej.

Przy dźwiękach „Czerwonego Sztandaru“ następuje składanie wienców. Pierwszą wiązkę kwiatów składa wdowa po wielkim artyście, ob. St. Jaraczowa, po czym na stopnie pomnika wchodzi delegacja PPS z wicewojewodą ppłk. mgr. Koralem na czele, młodzież OM TUR, delegacja teatru, delegacja Zarządu Miejskiego i inne. W imieniu „Wiadomości Mazurskich“ wiązkę kwiatów składa redaktor naczelny naszego pisma.

Zwarty tłum patrzy w kamienną twarz Jaracza, bolesną a tak pełną dobroci, mocną w wyrazie, znamionującą siłę wielkiego charakteru. Z ust tłumy uczestników uroczystości spontanicznie wyrwy się słowa „Roty“. Dźwięki potężnieją i płyną nad Olsztynem, manifestując wolę ludności tej ziemi, wydartej z rąk prusactwa i złączonej na wieki z Macierzą. (x)

**Rozpowszechniajcie
Wiadomości Mazurskie**

OGLOSZENIA DROBNE

UDZIELAM LEKCJE; francuskiego, niemieckiego, rosyjskiego. Ul. Kossaka (Wagnera) Nr. 3. (869-2)

POSZUKUJE SIĘ inżyniera, technika prawnika, Wiadomość: Inspektor Pracy Olsztyn, ul. Stalina 21. (870-1)

POTRZEBNI NATYCHMIAST: 1) kierownik działu sprzedaży, 2) kierownik działu drewna, 3) kierownik działu instalacyjno-sanitar. i żelaza, Reflektujemy tylko na siły fachowe i rutynowane. Podania wraz z życiorysem, odpisami świadectw z podaniem referencji składać: Centrala Materiałów Budowlanych Sp. z o. o. w Warszawie — Oddział w Olsztynie ul. Partyzantów 12 — tel. 205. (881-2)

KUPIE MOTOCYKL 200—250 cm w dobrym stanie. Wiadomość do Administracji „Wiadomości Mazurskie“ pod A. S. (895-1)

ZAGUBIONO w Olsztynie przy szosie prowadzącej na Olsztynek w dniu 7.VI. w godz. popołudniowych portfel z zawartością: książeczka wojskowa oraz inne zaświadczenia na nazwisko Stelmazek Józef urodzony 23.VIII.1919 r. Łaskawy znalazca proszony jest o zwrot dokumentów za nagrodą 1000 zł. do administracji „Wiadomości Mazurskie“ Olsztyn, Barbary 1 (896)

UNIEWAZNIAM zagubione zaświadczenie obywatelstwa polskiego wydane przez gminę Dywity Nr 5536/45 na nazwisko Petrykowska Lucja zamieszkała w Gadach. (897)

UNIEWAZNIAM zagubione zaświadczenia obywatelstwa polskiego wydane przez Starostwo Grodzkie w Olsztynie na nazwiska Skibowska Augusta oraz Mazuch Maria i Mazuch Paweł zamieszkała w Olsztynie, Mazuska 11. (898)

UNIEWAZNIAM zagubione zaświadczenie obywatelstwa polskiego wydane przez Starostwo Grodzkie w Olsztynie Nr. 1590 na nazwisko Werner Ewa zamieszkała przy ul. Warmijskiej 68. (900)

UNIEWAZNIAM zagubione świadectwo klaczy, maść: kasztanka ciemna, lysa, lewa pęcina biała, na nazwisko Adamkowski Jan wydane przez gminę Kobulten powiat Szczytno. (901-3)

SKRADZIONO na stacji Paulek teczkę o zawartości: przybory lekarskie, oraz dokumenty Nadzwyczajnego Komisarzatu do walki z epidemiami w Olsztynie. Uprzejmie proszę o zwrot dokumentów pod adresem: Nadzwyczajny Komisarz do Walki z Epidemiami Olsztyn ul. Warszawska 58. (903)

POKOJU umeblowanego poszukuje solidny wypłacalny od zaraz. Zgłoszenia do Administracji „Wiadomości Mazurskie“ pod „3“. (904)

UNIEWAZNIAM zagubione tymczasowe zaświadczenie obywatelstwa polskiego wydane przez gminę Klebark na nazwisko Ostrowski Jan. (905)

ZA TRYB ŻYCIA oraz wszelkie zobowiązania i długi swej żony Wojciechowskiej Władysławy nie ponoszę odpowiedzialności. Wojciechowski Jan. (906)

POSZUKUJE się sekretarki. Wiadomość Stalina 21, inspektor pracy. (907)

POTRZEBNY lokal 4 do 6 pokojowy na biuro. Koszt remontu zwrócę. Wiadomość ul. Warmijska Nr. 6 m. 12 drugie piętro w godzinach 3—5. (908)

PRZYJME uczennicę. Fryzjer 1 Maja 23. (909)

WARMIACY I MAZURZY

Wszelkich informacji i porad udziela Okręgowy Komitet Narodowościowy w Olsztynie, przy ulicy Kościuszki Nr. 43

Meldowanie się — obowiązkiem obywatela

Nie ma żadnych ograniczeń przy meldowaniu

Starosta grodzki i prezydent miasta wzywa wszystkich mieszkańców Olsztyna, którzy nie dopełnili dotychczas obowiązku zameldowania się, aby uczynili to w nieprzekraczalnym terminie siedmiodniowym.

Meldowanie się jest obowiązkiem obywatela. Winni niezameldowania

się będą pociągnięci do surowej odpowiedzialności.

Równocześnie, jak się dowiadujemy, prezydent miasta zarządził, aby Wydział Meldunkowy Zarządu Miejskiego nie czynił żadnych przeszkód czy ograniczeń w meldowaniu zgłaszających się.

OGLOSZENIE O PRZETARGU

Związek Gospodarczy Spółdzielczy RP. „Społem“ Delegatura w Olsztynie ogłasza przetarg nieograniczony na remont urządzeń i instalacji wodociągowej oraz roboty ślusarskie w domu wypoczynkowym Ruciany koło Pisz.

Podkłady przetargowe, i bliższe informacje w Referacie Budowlanym Delegatury Olsztyn, ul. Wyzwolenia 28.

Termin wykonania prac 28 czerwca

Oferty w zalakowanych kopertach bez nadruku firmowego składać do 15 czerwca br. do godz. 12-ej w Sekretariacie Delegatury, Olsztyn, ul. Wyzwolenia 27.

Otwarcie ofert 15 czerwca rb. o godz. 12-ej w gabinecie Delegata Zarządu.

Związek Gospodarczy Spółdzielni R. P. „Społem“ zastrzega sobie prawo wyboru firmy bez względu na cenę, oraz prawo unieważnienia przetargu bez podania przyczyn. (887-1)

Przewodniczący i ich zastępcy Obwodowych Komisji Głosowania Ludowego

Okręgowy Komisarz Głosowania Ludowego na Okręg Mazurski mianował z dniem 27 V. rb. następujących przewodniczących i ich zast. w 270 obwodach Głosowania Ludowego na terenie woj. Olsztyńskiego.

Powiat Reszel. Obwodów 13. Biskupiec I — Bielkiewicz Adolf, Grzelakowski. Biskupiec II — Trzcinski Jan, Karpinski. Biesowo — Kozduj Franciszek, Sobczak Franciszek. Czerwonka — Kołodziejczyk Stefan, Wierniecki Mieczysław. Rydzwałk — Bis Franca, Włodzki Władysław. Brevinek — Borkowski Marian, Rozbicki Józef. Frankowo — Rosinski Jan, Wycisk Edward. Reszel — Leszczyński Jan, Leocha Stanisław. Jeziorany — Pawłowski Stanisław, Likal Antoni. Kabinel — Bartoszewicz Antoni, Markowicz Stanisław. Lutry — Krajewski Marian, Lukasik Mieczysław. Drużna — Knapp Wacław, Poglod Bronisław. Bisztynek — Knoll Tadeusz, Kalinowski Piotr.

Ekspozytura Starostwa Gierdawskiego w Skandowie. Obwodów: 2. Skandowo — Grabowski Marian, Drabba Hipolit, Biberniki — Sniady Leon, Qwadowski Wacław. (863)

Redakcja i Administracja: Olsztyn, ul. św. Barbary 1. Telefon Nr. 81-90 Nadesłanych rękopisów Redakcja nie zwraca. Redaktor Naczelny: Wł. Mroczkowski
Redakcja przyjmuje w godz. 11 — 13. Administracja czynna w godz. 10 — 14. Konto Nr. 40 w Oddz. Banku „Społem“ w Olsztynie.

CENY OGLOSZEN: Ogłoszenia drobne po 5 zł. za wyraz (najmniej 50 zł.), przy poszukiwaniu rodzin i pracy po 3 zł. za wyraz (najmniej 30 zł.). Ogłoszenia urzędowe przetargi i nekrologi: 1 mm. wysokości przy szerokości 1 szpalty — po 10 zł. Ogłoszenia reklamowe w miejscu, przeznaczonym na ogłoszenia: 1 mm. wysokości przy szerokości 1 szpalty — po 15 zł. Te same ogłoszenia w tekście redakcyjnym — po 25 zł. Przy wielokrotnych ogłoszeniach — rabat. Za terminowy druk ogłoszeń Administracja nie odpowiada. Ogłoszenia przyjmuje Administracja oraz upoważnione osoby.

PRENUMERATA MIESIĘCZNA: 50 zł., kwartalna — 140 zł., roczna — 550 zł. Prenumeratycy otrzymują pismo pocztą lub odbierają w ustalonych punktach kolportażu Z przysyłanych technicznych w poniedziałki nazwiska nie wychodzi.